

Dilo alto y fuerte

Títol original: *Haut et fort* (AKA: *Casablanca Beats*) **Direcció i guió:** Nabil Ayouch
País: França **Durada:** 101 min **Any:** 2021 **Gènere:** Drama **Interpretació:** Ismail Adouab, Nouhaila Arif, Zineb Boujemaa, Meryem Nekkach, Abdelilah Basbousi, Samah Baricou, Anas Basbousi, Soufiane Belali, Ismail Elfallahi, Amina Kannan, Marwa Kniniche, Maha Menan, Mehdi Razzouk **Música:** Mike Kourtzer, Fabien Kourtzer
Fotografia: Amine Messadi, Virginie Surdej **Distribuidora:** La Aventura Audiovisual
Estrena a Espanya: 21/12/2022
Pendent de qualificació
Versió original subtitulada en espanyol

SINOPSI

L'Anas, antic raper, col·labora en un centre cultural d'un barri popular de Casablanca. Animats pel seu nou professor, els joves intentaran alliberar-se del pes de determinades tradicions per viure la seva passió i expressar-se a través de la cultura del *hip-hop*... (Cineuropa)

CRÍTICA

16/07/2021 - CANES 2021: Nabil Ayouch signa un excel·lent relat, alhora una carta d'amor al hip-hop i una ullada a com la joventut marroquina de l'era digital desafia els punts de vista més ortodoxos

Dilo alto y fuerte és la primera pel·lícula marroquina seleccionada a la Competició Oficial del Festival de Canes des d'*Âmes et rythmes* d'Abdelaziz Ramdani el 1962. La història està ambientada a Sidi Moumen, un lloc infame des que, el 2003, una sèrie d'atemptats suïcides es van cobrar la vida de 33 persones. Aquest és el lloc on el director **Nabil Ayouch** va filmar la seva òpera prima, *Los caballos de Dios*, el 2012. En aquesta ocasió, la participació d'Ayouch a la competició per la Palma d'Or ha estat molt millor rebuda al seu país que quan va projectar la seva pel·lícula *Much Loved* el 2015, una història de prostitució amb escenes de nus que va ser prohibida a la seva terra natal.

Dilo alto y fuerte és possiblement més crítica amb la societat marroquina, però utilitza el poder de les paraules i la música *hip-hop* per debatre sobre els problemes que afecten els joves d'avui a Casablanca. És una obra d'avantguarda construïda a través de la música. D'alguna manera, la podríem descriure com la *8 millas* marroquina, ja que la música es converteix en una via d'escapament per als joves del barri, però aquesta comparació estaria fent un flac favor a la dimensió política de l'excel·lent *Dilo alto y fuerte*.

La pel·lícula té lloc a l'autèntic centre cultural de Les Etoiles a Sidi Moumen. El 2014, un raper anomenat **Anas Basbousi** va promoure la creació d'un programa anomenat Positive School of Hip Hop. A *Dilo alto y fuerte*, l'art imita la vida, ja que l'Anas (que s'interpreta a si mateix) arriba al centre per anunciar que impartirà classes de *hip-hop*. A la primera lliçó, el raper explica la importància d'aquest estil de música per aconseguir canvis importants als Estats Units. Mentre narra la història del *hip-hop*, descriu com es va iniciar tot en els projectes del Bronx (Nova York), amb l'objectiu d'expressar el descontentament polític i donar veu als marginats. Poc després, es va convertir en un autèntic fenomen, va canviar l'escena musical i el panorama polític del país, fet que va portar finalment a l'elecció del president Barack Obama.

El mestre anima els alumnes a escriure sobre les seves pròpies experiències. Això ens ofereix una finestra a la vida d'aquests joves, encara que les situacions estan plenes de clixés: els pares que no volen que la seva filla participi a les classes, el jove que es posa del costat de l'imam creient que actuar no li pot portar res de bo, o els joves que troben la inspiració. Tot i això, Ayoub aconsegueix que la història i aquests mecanismes narratius serveixin de suport al nucli de la pel·lícula: una discussió sobre l'Islam i el que significa créixer en una societat dividida entre dos mons, el passat i el present. La tradició pot sobreviure a la globalització i a l'era d'Internet? Quin paper hi juga la cultura a l'hora de generar canvis? La relació entre professor i alumnes és excel·lent, igual que la música composta per l'Anas. Cal destacar també la direcció de fotografia, a càrrec d'**Amine Messadi** i **Virginie Surdej**, que aconsegueix que la zona de Casablanca s'assembli als suburbis de París, reforçant encara més la idea que, a l'era digital, el món és cada vegada més petit i homogeni (per a bé o per a mal). El final de la pel·lícula és magnífic, evita molts dels clixés que trobem en obres d'aquesta mena, i això suggereix que el canvi està en marxa.

Kaleem Aftab – cineuropa.org